

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U101847

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-09-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вікторенко Ірина Леонідівна

2. Viktorenko Irina Leonidivna

Кваліфікація: к.пед.н., 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 13.00.04

Назва наукової спеціальності: Теорія і методика професійної освіти

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-09-2021

Спеціальність за освітою: Педагогіка та методика початкового навчання

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет"

Код за ЄДРПОУ: 38177113

Місцезнаходження: Вул. Генерала Батюка, будинок 19, м. Слов'янськ, Слов'янський р-н., Донецька обл., 84116, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 12.112.01

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет"

Код за ЄДРПОУ: 38177113

Місцезнаходження: Вул. Генерала Батюка, будинок 19, м. Слов'янськ, Слов'янський р-н., Донецька обл., 84116, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет"

Код за ЄДРПОУ: 38177113

Місцезнаходження: Вул. Генерала Батюка, будинок 19, м. Слов'янськ, Слов'янський р-н., Донецька обл., 84116, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.35

Тема дисертації:

1. Теоретичні і методичні засади формування інтеграційної компетентності вчителя початкових класів Нової української школи
2. Theoretical and Methodical Foundations of Integration Competence Formation of a Primary School Teacher of the New Ukrainian School

Реферат:

1. У дисертації представлено цілісне й системне дослідження теоретичних і методичних засад, практичного розв'язання проблеми формування інтеграційної компетентності майбутніх учителів початкових класів Нової української школи. Продовжено періодизацію генези фахової підготовки вчителя початкової школи в Україні, описано провідні тенденції її інноваційного етапу. Визначено пріоритетні напрями дослідження професійної підготовки вчителя початкових класів в сучасних умовах, обґрунтовано методологічну стратегію наукового пошуку розв'язання досліджуваної проблеми. Охарактеризовано теоретичне підґрунтя реформи НУШ, що

дозволило установити його кореляцію з освітніми системами Фінляндії, Норвегії, Польщі, США та ін. Визначено, що вирішення проблеми фрагментарності та вузькоспрямованості освітнього процесу в початковій школі полягає в широкому застосуванні інтегрованого навчання, зокрема в упровадженні інтегрованого курсу «Я досліджую світ» – провідної змістової інновації НУШ. Обґрунтовано потребу оновлення змісту підготовки майбутніх учителів початкової школи, окреслено нові професійні ролі вчителя НУШ: тьютор, фасилітатор, коуч-ментор, «агент змін», едвайзер, медіапедагог, дослідник, «медик». На засадах системно-структурного підходу уточнено і надано дефініції таких понять: «професійна компетентність учителя початкових класів НУШ», «предметна методична компетентність учителя початкових класів НУШ», «предметна базова компетентність учителя початкових класів НУШ», «предметна психолого-педагогічна компетентність учителя початкових класів НУШ»; «міждисциплінарна інтеграція в професійній підготовці вчителя початкових класів НУШ». Досліджено, обґрунтовано та надано визначення ключового поняття дослідження «інтеграційна компетентність учителя початкових класів НУШ»: особистісний феномен, що полягає в здатності на високому науковому й методичному рівнях корелювати предметні базові, предметні психолого-педагогічні та предметні методичні компетентності під час планування й організації освітнього процесу на уроках з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у Новій українській школі. Упроваджено в практику авторське навчально-методичне забезпечення курсу «Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Розроблено та теоретично обґрунтовано структурно-функціональну систему формування інтеграційної компетентності майбутнього вчителя початкових класів НУШ; визначено її педагогічні умови та експериментально перевірено в 4 етапи: теоретико-формульвальний, констатувально-діагностичний, формульовально-практичний, контрольово-підсумковий. На основі статистичного аналізу результатів експериментальної роботи підтверджено ефективність структурно-функціональної системи формування та розвитку інтеграційної компетентності в майбутніх учителів початкових класів НУШ.

2. The dissertation presents a holistic and systematic study of the theoretical and methodological foundations and practical solutions to the problem of integration competence formation of future teachers of the New Ukrainian School (NUS). According to the analysis of a wide range of scientific sources, regulations in the field of education, the periodization of the genesis of primary school teachers' vocational training in Ukraine is specified, the leading trends of its innovative stage are described. The study of vocational training of primary school teachers in modern conditions is represented by six of their priority directions: general pedagogical, methodological, personal and professional, historical and pedagogical and the direction "foreign theory and practice". The methodological strategy of scientific search for solving the given problem is substantiated. Due to the analysis of scientific sources, it is found out that the implementation of state policy in the field of reforming General Secondary Education "New Ukrainian School" began with the primary stage of the education system, taking into account the experience of Finland, Norway, Poland, the USA and etc. The main factors that provided the constant and effective implementation of the reform in practice and played a certain role in initiating and implementing the reform of the national system in Ukraine are generalized. Each component of the New Ukrainian School Concept, that is the theoretical and methodological foundation of the reform "New Ukrainian School", is a reflection of the success factors of educational systems in Finland, Norway and Poland. It is established that the challenges of the time have actualized the need for large-scale revision and improvement of educational programs, changes in the content of primary school students' training, approaches to education, which are reflected in the New Ukrainian School Concept. Solving the problem of fragmentation and narrowness of the educational process in primary school depends on the widespread use of integrated learning, in particular, the integrated course "I Explore the World", that is a way of complex implementation of competence, activity, personally oriented and integrated approaches to learning. "Integration" and the derived concept "integrated learning" are defined as an innovative approach to the reform "New Ukrainian School". New professional roles of the New Ukrainian School teacher are outlined: tutor, facilitator, coach-mentor, "change agent", advisor, media educator, researcher, "practice nurse". On the basis of the system and structural approach the definitions of such concepts as "professional competence of the NUS primary school teacher", "subject methodical competence of the NUS teacher", "subject basic competence of the

NUS teacher”, “subject psychological and pedagogical competence of the NUS teacher”, “interdisciplinary integration in the vocational training of primary school teachers of the New Ukrainian School” are specified. The definition of the key concept of the study “integration competence of the NUS primary school teacher” is investigated, substantiated and given. It is hierarchical interaction at high scientific and methodological levels of subject basic, subject psychological and pedagogical and subject methodological competencies of higher education students in planning and organizing educational process in classes of integrated course “I Explore the World” at NUS. The structural and functional system of integration competence formation of a future primary school teacher of the New Ukrainian School as an integral complex of scientific, theoretical and methodical providing is developed, theoretically substantiated and experimentally verified. The pedagogical conditions of implementing the structural and functional system of integration competence formation of a future primary school teacher of the New Ukrainian school are defined; methodical and technological components of integration competence formation of a future primary school teacher of the New Ukrainian school are justified. The author’s educational and methodical support of the course “Methods of Teaching the Integrated Course “I Explore the World” is developed and put into practice; criteria and indicators for measuring integration competence of a future primary school teacher of the New Ukrainian School and the levels of formation are determined. Experimental verification of the structural and functional system of integration competence formation of a future primary school teacher of the New Ukrainian school was carried out in 4 stages: theoretical and formative, ascertaining and diagnostic, formative and practical, control and final. The analysis of the experimental work results confirmed the effectiveness of the structural and functional system of formation and development of integration competence of future primary school teachers of the New Ukrainian School.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хижняк Інна Анатоліївна
2. Khyzhniak Inna Anatoliivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хижняк Інна Анатоліївна
2. Khyzhniak Inna Anatoliivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сапожников Станіслав Володимирович
2. Sapozhnikov Stanislav Volodymyrovych

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крамаренко Алла Миколаївна
2. Kramarenko Alla M.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ткаченко Лідія Петрівна
2. Tkachenko Lidiiia Petrivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Рецензенти****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Омельченко Світлана Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Омельченко Світлана Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.